

ЛЕВ ШАНКОВСКИЙ

У. П. А.
ТА
ЇЇ ПІДПІЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

Спроба бібліографії українських підпільних видань в Україні

ЗА ЧАС ВІД 1945—1950

Це тільки спроба і, здається, на еміграції перша спроба. Досі такі спроби траплялися тільки в підпільних виданнях, при чому найбільш повний опис підпільних видань поміщено в збірнику: „У боротьбі за волю — під бойовими прапорами УПА”, що його теж передруковано закордоном. Цілком природно, що зробити цю спробу, в еміграційних умовинах, було досить тяжко, поскільки не всі підпільні видання дійшли до нас закордон, а ті, що дійшли, існують у дуже незначній кількості. Тому наша спроба цілком не має претенсій на повність. Зазначені нижче назви видань, це тільки причинки до майбутньої бібліографії підпільних видань українського революційно-визвольного руху в Україні.

Трактуючи нашу працю, як **причинок** до майбутньої бібліографії, як джерело певних відомостей про підпільні видання для майбутнього бібліографа, ми вже допустилися промаху, що з точки зору науки бібліографії є недозволений. Ми включили в список видань, поруч видань, що ми їх бачили й по змозі описуємо докладно, також видання, яких ми не бачили й описати не можемо. Ми тільки знаємо, що такі видан-

ня існують і хотіли б на них звернути увагу майбутніх бібліографів. У нижче наведених списках підпільних видань ми відмічуємо це, беручи такі видання в дужки. Коли таких дужок немає, то це означає, що автор „Спроби“ ці видання бачив й, оглядаючи, поробив відповідні бібліографічні нотатки. Хай нам пробачуть фахові бібліографи, коли ці нотатки в багато дечому відбігають від вимогів науки. На це складаються не тільки рямці цієї статті, але й нікуди правди діти, брак бібліографічного знання в автора цієї „Спроби“, а може не так знання, як наукової систематики звичної в кожного фахового бібліографа.

Часово обмежуємо нашу „Спробу“ до років 1945-1950, при чому відомості за 1950 рік є неповні, вони охоплюють тільки першу половину року. Рік видання підпільних публікацій часом важко означити, бо про це немає ніяких вказівок. Дуже часто видання перевидавались пізніше й ріжні варіянти видань трапляються дуже часто. Це стосується, в першу чергу, летючок, що перевидавались ріжними способами в пізніших роках. Таким чином, у список могли ввійти такі видання, що вперше були надруковані перед 1945 роком, а пізніше були пере-

1952
Л. С. Григорій

видані. Коли ми, однаке, знали про те, що перше видання з'явилось перед 1945 роком, ми таке видання в список не вміщали, як напр. знамените „Слово к бойцам и офицерам Красной Армии”, що було надруковане в 1944 р. (брюшуря на бб сторінок).

Територіально, обмежуємо нашу „Спробу“ до українських земель під московсько-большевицькою й польсько-большевицькою окупаціями. Отже, територіально, треба відріжнити видання з України і з українських земель поза лінією Керзона, тобто т. зв. Закерзоння. „Закерзонські“ підпільні видання зазначено в списку скороченням „ЗАК“. — Назагал можна сказати, що підпільні видання з України значно перевищують і під оглядом кількости, і під оглядом графічного виконання видання „закерзонські“. Зате, коли брати до уваги видання в чужих мовах (польська, чеська, французька, англійська), то, дякуючи заходам бл. п. друга Ярослава Старуха (Ярлана), таких видань з'явилась значна скількість, у кожному разі багато більше, як зазначено в списку.

Здається, „Спроба“ наша повинна переконати й найбільших скептиків, що в Україні з'являються підпільні видання. Це факт, що український революційно-визвольний рух, до сьогоднішнього дня видає й поширює великі кількості української самостійницької літератури всіми доступними способами. За своїм змістом, оця література дуже ріжнородна. Попри поважних публікацій зустрі-

чаємо літературні твори, поезії, оповідання, драми, збірки сатир. Зустрічаються військові й революційні підручники й інструкції, спогади й хроніки, листівки й короткі гасла. Зустрічаються мистецькі видання, дереворити, збірки пісень, що їх співає народ під сучасну пору, спеціальні серії для молоді і т. д. Зустрічаються прізвища чи псевда авторів, що вже вирізнились своїми творами: в ділянці літератури — Петро Волошиненко, Марко Боеслав, Марта Гай, М. Дмитренко й інші, в ділянці політичної публіцистики, що виріжняється своїм високим рівнем — П. Дума, О. Орленко, Ярлан, І. Полтава, О. Горновий, У. Кужель і інші.

Коли це все беремо до уваги, ми не можемо надивуватись, чому вся ця підпільна література викликає таке мале заінтересування в наших учених, наших політиків, наших громадських і суспільних діячів. Та ж це **україністика**, та ж ще аби яка. Та ж це наша **історія** за останні роки. Та ж це наша **правдива**, а не сфальшована **література**. Це наша **політика**, в теорії і в практиці. Це наше **мистецтво**, яке виконується в умовинах, яких ще не знала історія людства. І тому ми невимовно раділи б, якщо б наша „Спроба“ зуміла засікавити підпільною літературою ті кола українського громадянства на чужині, які з огляду на своє становище цією літературою цікавились повинні, в першу чергу українських науковців, політиків та літературо- й мистецтвознавців.

ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ

1. **Ідея і Чин** — орган Проводу Організації Українських Націоналістів (ОУН).

Рік IV. 1945 р. № 9. Зміст: П. Дума: Большевицька демократизація Європи. К. Дніпровий: Шляхи й перспективи. М. В-Ак: Большевицька розвязка національного питання. А. Панасенко: Чого ніколи не можна забути. Впали на полі слави. Вісті з українських земель. Міжнародний огляд політичних подій. Видання революційної літератури. Заповіді підпільної газети. Друк 20×32, ? стор. З друкарні ОУН.

Рік V. 1946 р. № 10. Зміст: Повідомлення про смерть Сл. п. д. Дмитра Маївського (Косаря, Тараса) і сл. п. д. ген. Дмитра Грицая (Перебийноса). Постанови конференції Проводу ОУН на українських землях, що відбулася в м. червні 1946 р. (Неповний текст). Полтава П.: Елементи революційності українського націоналізму. У. Кужіль: Науковість діялектичного матеріалізму. О. Горновий:

Шовиністичне запаморочення і русифікаційна гарячка большевицьких імперіалістів. Вістки з українських земель. Видання революційної літератури. Заповіді підпільної газети. Друк 20×28, 72 ст. З друкарні ОУН.

Інші видання: Друк 175×287 мм. Друкарні не подано.

Передруковано в цілості в збірці передруків підпільних матеріалів ж 46; 12/49. Друк 15.5×21 см. 108 ст.

Стаття У. Кужіля: Науковість діялектичного матеріалізму передруковано в книжці: Позиції українського визвольного руху (Матеріали з рідних земель до питань боротьби за Українську Державу). Видавництво „Пролог“, Мюнхен 1948. ст. 125-140.

2. **За Українську Державу** — видання Організації Українських Націоналістів (ОУН).

Рік II. Лютий-березень 1945 р. Ч. 7-8. Зміст: Наша відповідь (2×2=4). П. Ду-

ма: Не пройдуть безкарно страхітливі злочини сталінських розбійників. Знищено шайку сталінських бандитів. Героїчна визвольна боротьба укр. народу (проти насилия і терору). Шляхом слави УПА (рейди на ОСУЗ). Виховання кадрів. 28 років тому. На воєнних фронтах. До останнього набою. Про Остапа Вишню, сибірську дірку і сталінську чухавку. Політичні події. Кримська конференція і невдоволення з неї. Конференція в Сан-Франціско. Друк 22×31 (три колонки). 8 ст. Друкарня ОУН ім. Є. Легенди.

Рік II. Квітень-травень 1945 р. Ч. 9-10. Зміст: Портрети Г. О. Симона Петлюри й полк. Є. Коновалця з підписом: Слава Героям Української Революції. Відозва до населення Західних областей України від селян і робітників Осередніх і Східніх земель України з дати Квітень 1945 р. Наступ сталінсько-большевицького імперіалізму на українську гр.-кат. Церкву. Що діється на захід від лінії Керзон'a? Сталінські блазні. Героїчна визвольна боротьба укр. народу. Співпраця сталінсько-гітлерівських імперіялістичних бандитів у винищуванні народу. Політичні події. Скрізь поширювати нашу підпільну революційну літературу. Друк 23×32 см (три колонки). 10 ст. Друкарня ОУН ім. Є. Легенди.

3. **Повстанець** -- видання Української Повстанчої Армії (УПА).

Рік II. Січень 1945 р. Ч. 1 (2). Зміст: Самостійна й соборна державність України. М. К.; Українські Тернопілі — Вічно славні Крути. М. К.: За честь, за життя! С. Вол.: Напад повстанчого відділу на ворожі обекти. Огляд воєнних дій. З міжнародних політичних подій. Ми не самотні в своїй боротьбі. До наших читачів. Повстанські шпильки. Вивчаймо мистецтво збройної боротьби. Друк 16×23. 20 ст. Друкарня УПА.

(Рік II. Лютий-березень 1945 р. Ч. 3-4)

Рік II. Квітень-травень 1945 р. Ч. 5-6. Зміст: Бійці і командири Української Повстанчої Армії! (Наказ ГК УПА ген. Т. Чупринки з приводу закінчення війни в Європі). І. Франко: Народе мій. Два пралорні імена — Петлюра і Коновалець. С. В-В.: Ми у вічі сміємося смерті (повстанська пісня). Не страшна нам в лю-

тім бою смерть (повстанська пісня). М. Іміренко: Нехай вічна буде слава, що през шаблі маєм права. М. Ч.: Про військову дисципліну. Бемо загарбників України. Огляд політичних подій. Друк 16×23 см. 24 ст. Друкарня УПА.

(Рік II. Серпень-вересень 1946 р. Ч. 8-9)

4. **Український Перець** — гумористично-сатиричний журнал, ілюстрований. Видання УПА.

Ч. 3. Сють, зривають та ворогів перечать українські повстанці. Березень 1945.

(5. **Щоденні Вісти** — циклостилевий журнал з колірним друкованим надруком. Видання УПА.)

6. **Інформатор** — циклостилевий журнал. Видання УПА.

Рік II. 23. грудня 1945 р. Ч. 6(10). Зміст: Україна в тюрмі народів, але у вогні боротьби. З. Савченко: До характеристики міжнародних відносин. Політичні події. Новітнє варварство. Бемо загарбників України. З „Деклярації“ Проводу ОУН. Цикл. 40. 20 ст. З друкарні ім. І. Габрусевича-Джона.

[Рік III. Львів 1946. Ч. 1(11)]. Зміст: Повідомлення про смерть Маївського і Грицая. Р. Мох: Перспективи нашої боротьби.

7. **Пропагандист** — циклостилевий журнал. Видання Краєвого Осередку Пропаганди, вишколу і політвиховання ОУН.

Рік I. Серпень 1945 р. Ч. 3. Зміст: Деклярація Проводу ОУН. В. М.: Від соціалістичних гасел до побудови імперії. М. Боєслав: До проблеми виховання доросту. Цикл. 20×30 см. 36 ст. З друкарні ім. Отамана Симона Петлюри в Станиславові.

8. **Шлях перемоги** — циклостилевий журнал. Видання УПА, група „Говерля“.

Рік I. 1. червня 1945. Ч. 3. Зміст: Із вірою у путь до перемоги! Вол.: Безличність, брехунство, бандитизм. Марко Боєслав: Не час! В. Ярославич: Україна. „УССР“ і Конференція в Сан-Франціско. За братню любов. Український народ у боротьбі з окупантами. Марко Боєслав: Пісня сотні Шума. Вересай: За глибокий патріотизм. Вістки з краю. Большевицький терор на укр. землях. Всеволод Рамзенко: Міжнародний огляд. Циклост. 21×29 см. 20 ст.

Рік I. 1. серпня 1945 р. Ч. 6-7. Зміст: Слово Організації Українських Націоналістів до Українського народу. В. Ярославич: Ще одне возідання (кілька слів правди про прилучення Закарпатської України до СССР). Л. Омський: Церква, чи агентура? Всеволод Рамзенко: Демобілізаційний глум. К. Марків: Заокеанські Українці допомагають великій справі визволення укр. народу. М. Шахай: „Фашизм“ і „реакція“ в Болгарії. Б. Войнович: Закінчення і вислід конференції в Сан Франціско. Берест: Не зраджу (замість фейлетону). Сталінська амнестія. Прояв сили, чи безсилия... Український народ не перестає бити окупанта. Вони не помруть ніколи. Заповіді підпільної газети. Цикл. 21×29 см. 25 ст. З друкарні: „Смерть Сталіну“, Станиславів.

9. За Україну! — циклостилевий журнал з колірним надруком. Видання ОУН.

Рік I. Серпень-вересень 1945. Ч. 11.
Зміст: Останній салют другові ст. бул. Ігореві! Свято Зброй — тріумф перемоги. Войтович: За революційну наполегливість. Мартин: Безлідні зусилля бользевицьких людожерів. Н. З.: Підпілля і запілля. Проти колгоспного ярма і стахановського бича. А. З.: Замість фейлетону. На міжнародні теми. Цикл. 22×31. З друкарні ім. М. Міхновського.

10. Інформативні Вісті — циклостилевий журнал. Видання УПА. Вид. „Перемога“.

(Рік II. 2 грудня 1945. Ч. ?)

Рік III. 6 січня 1946. Ч. 1. Цикл. 4^о. 4 ст.

Рік III, 22 січня 1946, ч. 3. Цикл, 40, 8 ст.

Рік III, 29, січня 1946, ч. 4, Цикл. 4°, 4 ст.

Рік III, 19 листопада 1946, ч. 19, Цикл-

49 8 CT

Рік III. 21 листопада 1946. Ч. 21. Цикл.
40. 7 ст.

Рік III. 25 листопада 1946. Ч. 22. Цикл.
49. 4 ст.

11. Тижневі Вісті — циклостилевий журнал. Видання ОУН

Рік I. 22. липня 1945 р. Ч. 1. Зміст.
Від редакції. До земляків Греції. Ко-

Від редакції. До земляків Грушви, Кочетченка, Рисного і Лалака в Києві — на „звернення“ до робітників, селян і інтелігенції західних областей України з дня 19.5. 1945, на Наказ Нар. Ком. ВН. Справ УРСР з дня 20.5. 1945 і на пере-

довицю „Огідні і чікчемні бандити будуть знищенні” в „Радянськім Слові” з дня 22. 5. 1945 р. від українського повстання-бандерівця кілька слів правди Липень 1945 р. Підписано: Старий укрвояк, а тепер партизан. Війна на Далекому Сході. Огляд політичних подій Цикл. 40. 4 ст. Друкарня ОУН ім. Габрuseвича-Джона.

Рік 1. 5. серпня 1945. Ч. 3. Зміст: За-
що ми боремося. До виборів в Англії
Війна на Далекому Сході. Огляд полі-
тичних подій. Цикл. 40. 4 ст.

12. Стрілецькі Вісті — циклостилевий журнал. Видання УПА.

Рік II. Серпень, вересень, жовтень 1943 р. Ч. 8. Зміст: Наказ ген. Чупринки. УПА з честью виконує історичну місію. Цикл

40. 4 ст.

тиричний журнал. Видання УПА. ЗАК
Рік I. Серпень 1945 р. Ч. 7.

Рік I. Вересень-жовтень 1

Рік І. Жовтень-листопад 1945 р. Ч. 9

Рік II. Грудень-січень 1945-1946 р. Ч

1(10).

14. Вісник — орган Президії Української Головної Визвольної Ради (УГВР). Циклостилевий журнал УГВР.

Рік II. Серпень 1945. Ч. 4/7. Зміст: Від Редакції. Звернення до Українців на чужині. Звернення до українських вояків на чужині. Впали в боротьбі за УССД. Відзначення. Радович М. В.: У спільному революційно-визвольному всеукраїнському фронті боротьби. Настасин І. М.: В умовах нової дійсності. Із документів боротьби. Данченко І. В.: Картини краєвої дійсності. Вістки з краю. Оригінал виданий циклостилем формат фоліо.

Передрук цього видання вийшов в Італії. 1946 р. Друк 16×24 см. 76 ст.

Примітка: Зміст цитую за передруком.

15. Самостійність — орган Української Головної Визвольної Ради (УГВР).

Рік I. 1946. Ч. I. Зміст: До Українського Народу під московсько-большевицькою окупацією. Впали в боротьбі за Самостійну Україну. Постанови УГВР. Ганьба ХХ-го сторіччя. О. Гончарук: Українська Повстанська Армія — носій ідей визволення і дружби народів. О. Горностай: Про свободу преси в ССРР. На українських землях (терор енкаведівських гарнізонів, виборча трагікомедія, новий голод на СУЗ), Дії Української Повстанської Армії. Постава українських мас супроти большевицьких окупантів. З українських земель за лінією Керзона. УПА за лінією Керзона. Оригінал виданий циклостилем, формат квarto.

Передruk цього видання вийшов в Німеччині, 1949 р. Видання: Закордонне Представництво УГВР. Друк 15×21 см. 188 ст.

Примітка: Зміст цитую за передруком. — Друге число „Самостійності“ було вже видруковане, але впало разом з друкарнею в 1948 році. Матеріали цього числа врятовано й вони вийшли окремими випусками.

16. Бюро Інформації Української Головної Визвольної Ради (УГВР). Друкованний бюллетень УГВР.

Випуск № 1. Квітень 1948 р. Рік вид. I. Зміст: Від Бюро Інформації УГВР. Постанова УГВР про те, щоб поширити надавання нагород та відзначень УПА на

всіх учасників українського революційного підпілля — членів ОУН та безпартійних українських патріотів і на всіх цивільних осіб, які відзначились геройством у боях та посвятою у праці для визвольної справи. Постанова УГВР про нагородження Хрестом Заслуги учасників революційного підпілля — членів ОУН та безпартійних українських патріотів і про підвищення у військових ступнях вояків УПА. Постанова УГВР про визнання дnia 14 Жовтня 1942 р. днем повстання Української Повстанчої Армії (УПА) та про встановлення цього дня святковим днем УПА. Постанова про нагородження Хрестом Заслуги вояків УПА та цивільних осіб — учасників української національно-визвольної революційної боротьби і про підвищення у військових ступнях вояків УПА. Постанова УГВР про нагородження Хрестами Заслуги учасників революційного підпілля — членів ОУН та безпартійних українських патріотів і про підвищення у військових ступнях вояків УПА. Святочний наказ Головного Командира Української Повстанчої Армії з дня 14. жовтня 1947 р. Заява Головного Командування Української Повстанчої Армії з дня 25. вересня 1947 р. Зміст. Друк 15×23 см. 6 ст. З друкарні УГВР ім. С. Петлюри.

Випуск № 2. Серпень, 1948 р. Рік вид. I. Зміст: Постанови УГВР. Про встановлення медалі: „За боротьбу в особливо важких умовах“. Постанова УГВР з дня 6. січня 1948 про нагородження хрестами заслуги вояків УПА та учасників українського визвольно-революційного підпілля. Постанова УГВР з дня 6. січня 1948 р. про підвищення у військових ступнях вояків УПА. Постанова УГВР з дня 6. січня 1948 р. про признання праціникам Служби Безпеки (СБ) старшинських і підстаршинських ступнів служби безпеки, аналогічно до відповідніх військових ступнів в УПА. У Голови Генерального Секретаріату УГВР Р. Лозовського. Генерал Тарас Чупринка: До генези Української Головної Визвольної Ради. З большевицького терору на українських землях. Друк. формат: 19×28 см. 16 ст.

Випуск № 3. Вересень, 1948 р. Рік

вид. I. Зміст: З бойових дій УПА і збройного підпілля на українських землях під московсько-большевицькою окупацією. (Неповне зведення за час від м. серпня 1946 р. до м. серпня 1947 р.). Із самооборонних дій українського населення під московсько-большевицькою окупацією. З дій УПА на західних окраїнах України під польсько-большевицькою окупацією. (Деякі бої УПА за час від I. IX. 1946 р. до 30. VI. 1947 р.). Друк. Формат: 20×28 см., 32 ст.

(Випуск №р. 4. Березень 1949 р. Рік вид. II.). Зміст: Із збройних дій УПА та збройного підпілля на українських землях під московсько-большевицькою окупацією (в ССР). Неповне зведення за час від м. вересня 1947 р. до кінця цього ж року.

(Випуск №р. 5. Листопад 1949 р. Рік вид. II.). Зміст: Із збройних дій УПА та збройного підпілля на українських землях під московсько-большевицькою окупацією (в ССР). Неповне зведення за час від м. січня до м. червня 1948 р.

(Випуск №р. 6. Лютий 1950 р. Рік вид. III).

(Випуск №р. 7. Березень 1950 р. Рік вид. III.)

17. Осередок Пропаганди і Інформації про Проводі Організації Українських Націоналістів (ОУН). Друкованій бюллетень Проводу ОУН.

Випуск №р. 1. Травень 1948 р. Р. вид. I. Зміст: Від Проводу ОУН. Повідомлення про смерть сл. п. Миколи Арсенича-Михайла. З листівки до Росіян. А. Осипенко: Вклад ОУН у справу творення і розбудови УПА. Основні елементи революційного українського націоналізму. Друк. Формат 165×235 мм., 12 ст.

Передрук: У збірці передруків підпільних видань. Ж. 48; 02/48. Ціна 45 пф.

Випуск №р. 2. Серпень, 1948 р. Р. в. I. Зміст: Комунікат Проводу Організації Українських Націоналістів про нараду, що відбулася в м. червні 1948 р. Присяга члена Організації Українських Націоналістів. П. Полтава: Наша основна мета та революція в ССР, як один із шляхів до неї. З большевицької колективізаційної акції на західно-українських землях.

Підпільні видання на українських землях під московсько-большевицькою окупацією. Неповний перелік видань 1947 р. і ще не зафіксованих 1946 р. Підпільні видання на українських землях за т. зв. лінією Керзона. Друк. Форм. 20×28 см.

(Випуск №р. 3.) (Випуск №р. 4)

18. На Чатах. Журнал для молоді. Видав Краєвий Осередок Пропаганди. Рік I. Ч. 1. Зміст: 1. Листопада. Молоді друзі. Український народ у боротьбі з російським імперіалізмом. П. Гетьманець: Серце памятаю тепле. Про характер. В. Пачковський: Гимн безсмертної батави. Чому не пемо і не куримо. Пісня про Базар. Герої минулих і сучасних днів — Сотник Черник; Сотник Яструб. Марш „Сироманців“. До положення в Україні. Вісті з українських земель. П. Гетьманець: Пригадую... Весняний рейд на Словаччину 1946. Геройська смерть. До міжнародного положення. До положення в ССР. Веселе. — Машинопис. Форм. 212×290 мм., 36 ст.

Передruk: У збірці передруків підпільних видань. Ж. 46; 06/1949. Ціна 1.00 НМ.

19. На зміну. Видання для молоді. Видає Краєвий Осередок Пропаганди. Рік I. Ч. 1.

Передрук: У збірці передруків підпільних видань.

20. За Волю України. Видання для молоді. Ч. 7. Жовтень 1949 р. Зміст: Ми йдемо в бій. В.: З нагоди Свята УПА. Шо то за прapor лопотить. Рой. Хмара: З нашого рейду до с. Максимівка. Ст. бул. Полтавець: Пригода під час маршу. Бул. Тиса: Облави. Бул. Тиса: Як організувалася сотня „Бистриця“? Козацька доба. Куток сміху. — Машинопис. Окладинка з рисунком. 36 ст. Жидачів-Долина-Калуш. Формат 14×20 см.

21. Чорний Ліс. Видання УПА „Чорний Ліс“. Рік II. Число 2/11. Жовтень, 1949. Зміст: Марко Боєслав: Устами Бога мовити кров (Із збірки „Із днів боротьби“). Власні сили — динаміт і цемент нації (Лумки в 7-му річницю створення УПА). М. Боєслав - Левко Черян: Мертвий листок (Із циклу „Зустрічі з командиром“). Чайка: У вири боротьби. Б. Подоляк: Поручник Супер Коржак Михайло. М. Боєслав: Покірним рабом (Із збірки: „Із днів боротьби“). М. Р.: Ненависть месників родить. Клім: Бій на горі Клім. Ігор: Сталеві нерви. Вихор: Бій у пари-

щанському лісі. — Машинопис. Окладинка з рисунком. Формат 14×20 см. 28 ст.

Рік IV. (!) Ч. 1-2 (14/15). Березень 1950. Зміст: Марко Боєслав: Тарасові Шевченкові. Не слізами, а боротьбою. Командироні Різунові-Греготові (В четверту річницю геройської смерті). М. Романів: У Різдвяну ніч. Павло: Світанок у лютому 1945 року. Марко Боєслав: Гартовані болем (Із збірки: „В хоробру путь“). Б. Подоляк: За нове життя. Байденко: Борзенко — Микитюк Михайло. Крига: Залізні нерви (спомин). М. Романів: Сини рідного буревію. Впали на поширені слави. Крига: Засідка в Чорному Лісі. Чайка: Стрілецький будень. Зенко: До останнього. — Машинопис. Ручно мальована обгортка. Форм. 14×20. 53 ст.

Рік IV. Ч. 3/16. Травень 1950. Зміст: Марко Боєслав: Не тріумфуй (Із збірки поезій „Протест“). Марко Боєслав: За культ героїв. В. Буревій: Батько і син. Маяк: Остання зустріч. Ю. Гірняк: В обороні прабатьківської землі. Маяк: Поганий сон. Марко Боєслав: Чого ж ви мовчите? (Із збірки поезій „Протест“). Гук: Бій в с. Глибоке. О. М.: Червоніла кров. Маяк: Сильветка героя. В. Буревій: Гарячий ранок. Маяк: Недокінчена розмова. — Машинопис. Ручно мальована обгортка. Форм. 14×20 см. 43 ст.

БРОШУРИ І КНИЖКОВІ ВИДАННЯ

1. Петро Дума: Большичицька демократизація Європи. Видання Організації Українських Націоналістів. 1945. (Відбитка з „Ідеї і Чин“ ч. 9). Друк. Формат 10×15 см. 36 ст.

Також у польській мові:

Duma P.: Bolszewicka demokratyzacja Europy. Wydawnictwo Organizacji Ukrainskich Nacjonalistow. 1945. Odbitka z czasopisma „Idea i Czyn“ No. 9. Tłumaczono z oryginalu, drukowanego w języku ukrainskim. — Cykl. 14x21 cm. 27 str.

Примітка: Було теж інше видання в польській мові.

Примітка: Ця знаменита стаття сл. п. Дмитра Маївського-Тараса, що незвичайно чітко схоплює суть советського сателіта в Європі, була дуже поширенна

і мала багато видань. В українській мові мала, крім видання друком, ще два видання циклостилеві. На Закерзонні була видана в польській, чеській і французькій мовах заходами сл. пам. д. Ярослава Старуха. Всі ці видання були циклостилеві.

2. Deklaracja Prowodu Organizacji Ukrainskich Naçionalistow після закінчення другої світової війни в Європі. — В травні 1945. Друк. Форм. 14×20 см. 18 ст.

Примітка: Крім друкованого видання, було щонайменше чотири видання циклостилеві, а також циклостилеве видання в чеській мові, яке поширювалося Словаччині під час рейду 1946 р.

Передрук: В журналі „Визвольна Польща“, ч. 1/188 за 1948 р., ст. 2-8.

3. Слово Organizacji Ukrainskich Na-

ціоналістів до Українського Народу. — Червень, 1945. Друк. Формат 12×15 см. 24 ст.

Примітка: Крім друкованого видання було щонайменше чотири циклостилеві видання. Також у „Шляху Перемоги“ ч. 6-7.

4. **За Україну.** Співаник. З друкарні Організації Українських Націоналістів. Друге видання, 1945. Друк. Форм. 195×130 мм. Кольорова обгортка (роб. Святослава Гординського). 56 ст. — Зміст: Вступ. Розділи: Українська Пісне — Загремі! Ось ми в бою ідемо життєвому. Ви чесно пройшли велику дорогу любові.

5. **Яків Бусел-Київський: Советський патріотизм.** Київ-Львів, 1946. Цикл. Ф. 150×205 мм. 19 ст. — Крім циклостилевого мало бути ще й друковане видання.

Передрук: У збірці передруків підпільних видань — П. Б. 48; 04/48. Ціна незазначена.

6. **Осип Орленко: Большевики у боротьбі з українським революційно-визвольним рухом у другій імперіялістичній війні.** Київ-Львів, 1946. Цикл. Форм. 150×205 мм. 56 ст.

(7. **Ярлан: Фашистівське страшило.** — Цикл. 1946. ЗАК.)

Також у польській мові:

Jarlan: Upior faszyzmu. Tłumaczenie z oryginalu ukraińskiego. — Cykl. 150x205 mm. 29 str. 1946.

Крім цього було ще видання в англійській мові. — Ярлан, це псевдо сл. пам. д. Ярослава Старуха.

(8. **Зенон Савченко: Українсько-польські взаємини.** Цикл. 1946. ЗАК.)

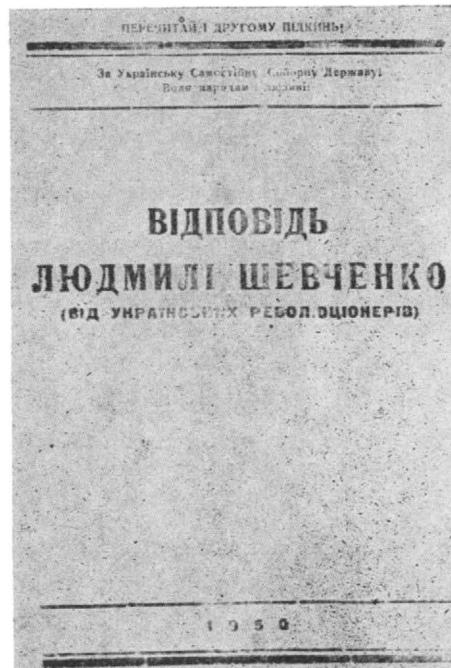
Також у польській мові:

Zenon Sawczenko: Stosunki polsko-ukraińskie. — Cykl. 1946.

(9. **П. Гетьманець: Мої повстанські марші. (Лірика грудня).** Цикл. 1946. ЗАК.)

Передрук: **Петро Гетьманець: Мої повстанські марші (Лірика грудня).** — Київ-Львів, 1946. Вид. „До Зброй“. Друк. Форм. 145×210. Ст. 47. Ціна 2.00 НМ. — Петро Гетьманець, це псевдо сл. п. д. Петра Волоша-Василенка.

(10. **П. Гетьманець: Ранок смерти.** По-

езії на день 22. листопада (Базар). — Цикл. 1946. ЗАК).

(11. **Олесь Бабій: Гуцульський Курінь, Поема.** Передрук з оригіналу. Цикл. 1946. Видання ОУН.)

(12. **П. Новина: Вовки. Щоденник із днів боротьби відділу УПА „Вовки“.** — Цикл. 1946. ЗАК.)

Передruk у збірці передруків підпільних видань.

13. **У боротьбі за волю — під бойовими прапорами УПА.** Збірка репортажів, споминів, протоколів із боротьби Української Повстанської Армії проти німецьких та большевицьких окупантів у роках 1943-1946. Упорядкували: Петро Волош-Василенко та К. Вірлинів. Видання Організації Українських Націоналістів. Цикл. Київ-Львів 1946. З друкарні ОУН. ім. Дмитра Сурмача. 170 ст. Обгортка з малюнком.

Передрук: У збірці передруків підпільних видань В 46-05/49. Авгсбург, 1949. Ілюстроване знимками УПА. Ціна 5 НМ.

(14. **Новітні варвари.** Цикл. 1946. ЗАК.)

Також у польській мові:

Krwawym szlakiem stalinowskiej demokracji. — Cykl. 1946.

Також у чеській, словацькій, англійській та французькій мовах.

15. Бойовий Правильник Партизанки.

Цикл. Форм. 150×205 мм. 76 ст. 1946. Обгортка з рисунком. — Зміст: Провідні правила в бою. Загальні основи партизанки. Марші. Постій. Розвідування. Напади на ворожі обєкти. Напади на залізничних пляжах. Засідка. Дії в лісі. Вихід з бою. Справлення помилок.

16. Бойовий Правильник Піхоти. Друк. 160. Київ-Львів 1944. Друкарня УПА. — 1. Частина: 47 ст. 2. Частина: 72 ст. — Зміст: Загальне положення. Поодинокий боєць. Стрілецький рій. Рій автоматчиків. Кулеметний рій. Рій протитанкових крісів. Окремі завдання.

Також багато цикlostилевих передруків у 1946 і 1947 рр.

(17. Стрілецький Курінь. Друк. Друкарня УПА.)

(18. Стрілецький Полк. Друк. Друкарня УПА.)

Також ідентичні цикlostилеві видання.

(19. Хор. Володимир Щітенко: Рейди. Цикл. 1946.)

20. Ратник: Роля поодинокого повстанця і революціонера в цілості визвольних змагань української нації. — Машинопис. 1947. 16 ст.

(Це по доповненні стаття написана для військового журналу УПА „Повстанець“.)

21. А. К.: Конституція ССР. Машинопис. 1947. 10 ст. (Сатира).

22. Цикlostилеве видання в англійській мові:

Elections in USSR. 1947. — Contents:
The Elections in Soviet States. Anti-Democratical Clause of Soviet Constitution. The Putting Forward of Candidates. The Election Campaign. The Attitude of Population. Pre-electoral Terrorism. Anti-Electoral U. P. A. Campaign. Thousand and a Half of Combats. Five Thousand of Killed. The Development of Elections on February 10, 1946. The Ukrainian People Did Not Go To

Vote. After the Elections. New Elections in 1947. Conclusion.

Цикл. Ф. 150×210. 24 ст. Бито на жовтому папері, синя обгортка.

23. П. Полтава: Концепція самостійної України і основна тенденція ідейно-політичного розвитку сучасного світу. Київ-Львів, 1949. — Зміст: Вступ і 8 розділів.

Перше видання цієї праці з'явилося в 1947 році.

Передрук: В книзі: **Позиції українського визвольного руху.** Матеріали з Рідних Земель до питань боротьби за Українську Державу. Видавництво „Пролог“, Мюнхен 1948. Також в журналі „Сурма“ за 1951 р.

24. П. Полтава: Передпосилки поширення нашого руху в умовах большевицького ССР. 1947. Друк. Ф. 150×200 мм. 13 ст. Квітень 1947.

Також: Друк. Брунатна обгортка з пакункового паперу, дрібний друк на бібулці. Ф. 148×198 мм. 13 ст. ТХЗ 233. 1950. (ТХЗ — Технічне звено).

25. Літопис УПА. Одноднівка „Бугу“. Жовтень 1947. Машинопис. Ф. 150×210 мм. 45 ст. Зміст: Під прапорами УПА. В. Пачовський: Гимн безсмертної батави. Відзначення. Мрія: Дорога до своїх. Волош-Василенко: Після маршу заснув. Мрія: Наступ на місто Камінь Коширський. Іван: „Лови“ на німаків. Боєвик: Геройська смерть к-ра Іугача. Ну і що ж, як умерти прийтися. Іван: Чорний міст. Сотник Яструб (вірш). Слав: Засідка. Слав: Газ в крівці. В. Самійленко: Чи Вам відомо, що то є повстанці? Н-ч: Рейлом через Львів. Учасник: Гідно вшанували річищю Базару. Чотовий: Бій у Горожані Великій. Мертві серому не знають. Зміст.

Передрук у збірці передруків підпільних видань.

(26. О. Орленко: Шевченко проти Москви. Цикл. 1947.)

Передрук у збірці передруків підпільних видань м. 47-09/49. Ціна 40 пф.

27. Кузьменко: Двигнем. Київ-Львів 1947. Друк. Ф. 140×210 мм. 18 ст. З друкарні ім. Лопатинського в Стрию. — Зміст: Кузьменко: Двигнем. Казка про мудру політику і довге терпіння. Для прикладу так скажу (Перша промова

колгоспного агітатора). (Збірка сатир з ілюстраціями в тексті).

28. **Марко Боеслав:** *Сталь без іржі*. Драма в 6-ох діях (10 відслон). Друге змінене видання — 1947. Друк. Форм. 130×180 мм. 40 ст. З друкарні С. Нелюбі в Станиславові. На обгортаці рисунок геройні драми.

29. **Ратник:** *Основи тактики повстанських (партизанських і бойківських) підпільників*. 1947. Машинопис на бібулці, обгортаця з пакункового паперу. Формат 125×210 мм. 17 ст. — Зміст: А. Загальний поняття. Б. Характеристика поодиноких чинників тактики. (В брошурі зазначено, що повищена стаття є відбиткою статті з „Повстанця“ за рік 1946. Це число „Повстанця“ закордоном невідоме.)

(30. **П. Полтава:** *Чому повстання 1648 р. було переможне?* Цикл. Квітень 1948 р.)

Передрук у збірці підпільних видань м. л. 48-03/48. Ціна не зазначена.

(31. **Р. Мох:** *Перспективи нашої боротьби*. Передрук з журналу „Інформатор“. Ч. 1/11. 1946.)

Передрук у збірці передруків підпільних видань — II. Б. 48-08/49. Ціна 40 пф.

(32. *Історія революційної боротьби в Наддніпрянській Україні*)

Передрук у збірці передруків підпільних видань — II. Б. 48-10/49. Ціна 50 пф.

33. **Само істеричне.** Збірка сатир. Машинопис. Форм. 150×210. Обгортаця з вінетою двайлово виконаною на машинці до писання. Сама обгортаця з кратковального шиткового паперу. Папір: бібулка.

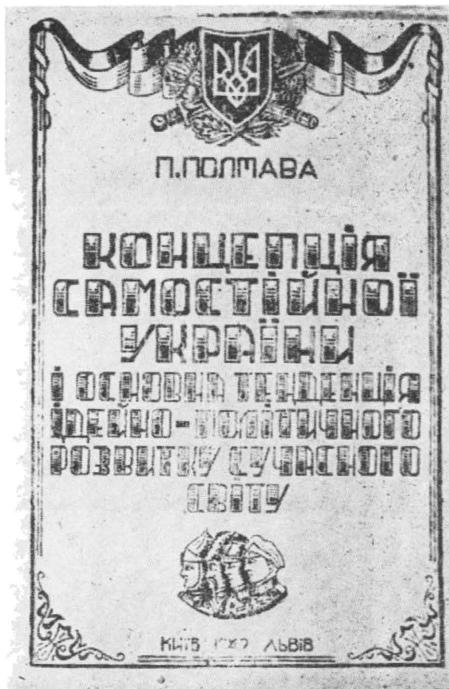
Деякі сатири передруковані: „Лис“ ч. 8/51, „Кий“ ч. 4/51.

34. **Повстанський Стяг.** Співаник УПА. є одне з найцікавіших підпільних видань. Тексти пісень написані на бібулці машинкою до писання. Нотні поля зроблені машинкою до писання. Ноти вписані на поля хемічним олівцем. Співаник видано на Волині, мабуть у 1947 році.

35. **Слідами Героїв.** Серія випусків для молоді. 1948.

1. Полковник Іван Богун. Друк. Ф. 150×210. Обгортаця з двобарвним рисунком. 4 ст.

2. Полковник Грегіт-Різун. Друк. Ф.

150×210. Обгортаця з двобарвним рисунком. 4 ст.

4. **Сотник Черник.** Друк. Ф. 150×210. Обгортаця з двобарвним друком. 4 ст. З друкарні ім. Лопатинського в Стрию.

Третій випуск серії закордоном невідомий.

36. **У Голови Генерального Секретаряту УГВР Р. Лозовського.** (Передрук із Бюро Інформації Української Головної Визвольної Ради (МГВР). Випуск ч. 2. Серпень 1948). Львів, 1948. Друк. Форм. 100×125. 16 ст. Сиро-жовта обгортака, папір з російського каліграфічного шитка. Друкарня ім. Легенди в Дрогобичі.

37. **Відповідь Людмилі Шевченко** (від українських революціонерів). Рік 1948. Також: Друк. Ф. 140×195 мм. 23 ст. Виконано в техзвені „За Волю України“. 1950.

Передрук: „Український Самостійник“ чч. 6, 7, 8 і 10 з 1951 р., „Сучасна Україна“, чч. 4 і 5 з 1951 р. (скорочено).

38. **Наша визвольна боротьба і проблема жертв.** Передрук з „Повстанця“ ч.

8-9 за серпень-вересень 1946 р. Київ-Львів, 1949. Друк. Ф. 145×225. Обгортка з вінтою, 8 ст. З друкарні ім. Лопатинського в Стрию.

Інше видання:

Друк. Форм. 110×160. Брунатна обгортка, дрібний друк на сірій бібулці тільки на одній сторінці (друга вільна). Рік вид. 1950. 8 стор. Тхз. 233.

Передрук: „До Зброй”, випуск 3/16.

(39. О. Горновий: На большевицькому ідеологічному фронті.)

Передрук: Позиції Українського Визвольного Руху. Матеріали з Рідних Земель до питань боротьби за Українську Державу. Мюнхен 1948. Ст. 82—124.

(40. У. Кужель: Науковість діялектичного матеріалізму.) Передрук з ч. 10-го журналу „Ідея і Чин”.

Передрук: Позиції Українського Визвольного Руху. Ст. 125-140.

(41. П. Полтава: Наша основна мета та революція в ССР.)

Передрук: „Сучасна Україна” ч. 19, 20 і 21 з 1951 р.

42. Генерал Тарас Чупринка: До генези УГВР. (Передрук з Бюра Інформації УГВР, ч. 2). 1949. Друк. Форм. 105×160. 22 ст. З друкарні УГВР ім. С. Петлюри.

Передрук: „До Зброй” ч. 2/15.

43. П. Полтава: Безпосередньо за що ми ведемо наш бій. 14-17. II. 1949. Друк. Форм. 153×200. 19 ст. Обгортка і папір це „тетрадь” государственной бумажной фабрики „Герой труда” гор. Добруш. БССР.

Також інше видання: Друк. Форм. 170×205. 19 ст. Тхз. 233. 1950 рік.

(44. О. Горновий: Підсумки успіхів нашої національно-визвольної боротьби. 1949.)

Передрук: „Сучасна Україна” ч. 1/51

(45. О. Горновий: Наше становище до російського народу. 1949.)

Перелуки: „Вперед” ч. 3/12. „Сучасна Україна”, ч. 15 і 16 з 1951 р.

Також в англійській мові:

The Attitude of the Ukrainian resistance Towards the Russian People. „Ukrainian Quarterly”, Vol. VI, No. 4, 1950.

46. Збірник вишкільних матеріалів I-го

ступеня. Світогляд, ідеї, боротьба і перспективи. Видання Відділу Пропаганди Карпатського Краю ОУН. 1948. — Машинопис. Форм. 144×210. 80 ст. — Зміст: З історії Української Національної Революції. Ідеологічно-світоглядові основи українського націоналізму. Постанови I. Конгресу ОУН. Програмові постанови III. НВЗ ОУН. Елементи революційності українського націоналізму. Декларація Проволу ОУН. Постанови Конференції ОУН на укр. землях. До політичної ситуації в світі, ССРР і Україні. Концепція Самостійної України і основна тенденція ідейно-політичного розвитку сучасного світу. Передосцилк поширення нашого руху в умовах большевицького ССР. Про УГВР.

47. Кілька пригадок щодо побуту підпільника. 1949. Машинопис на тетраді фабрики „Герой труда”. Ф. 170×205. 5 ст. Зміст: Друже! (вступне слово), На прилагідних постоях в лісі. В перемаршах. На сталому постою, в приміщеннях. Ріжне.

48. Марко Боєслав: У колгоспних пустах. Оповідання з большевицької дійсності. 1949. Машинопис. Ф. 140×210. Обгортка з гарно виконаними на машинці до писання взорами. 38. ст.

49. Марко Боєслав: Поеми. 1949. Машинопис. Ф. 140×210. Гарно виконані взори на машинці до писання на обортці. 22 ст.

(50. П. Полтава: Ми не відповідальні за політику Кремля. Передruk з 7-го числа Бюлетеню Бюра Інформації УГВР з березня 1950 р.)

Передruk: „Сучасна Україна”, ч. 2/51

(51. П. Полтава: Про наш плян боротьби в теперішній обстановці.)

Передruk: „Сучасна Україна”, ч. 5/51

(52. О. Горновий: Чому ми в нашій боротьбі ставимо на власні сили українського народу.)

Передruk: „Сучасна Україна”, ч. 7/51

(53. П. Полтава: Наше вчення про національну державу. Передruk зі збірника „Шлях до волі”, видання Осередку Пропаганди І Інформації ОУН. 1950.)

Передruk: „Сучасна Україна”, ч. 9/51

(54. О. Горновий: Як постала і розвинулася большевицька тюрма народів — ССР.)

Передр.: „Сучасна Україна”, ч. 10/51 (55. С. Пр.: Викриття російсько-большевицької фальсифікації історії України)

Брошюра видана в 1949 році й перевидана в 1950 році.

Передр.: „Сучасна Україна” ч. 12/51, 13/51, 17/51, 18/51.

(56. Марта Гай: До зорі. Збірка поезій. 1950.)

57. О. Назаревич: Масова збройна боротьба на українських землях за лінією Керзонна (коротка інформація). Друк. Ф. 145×205. 12 ст. Брунатна обгортка, сіра бібулка, дрібний друк. Тхз 233. 1950.

Було також здається перше видання в лютому 1948. — Зміст: Передиселенчий терор. Наша протиакція і її наслідки. Перша масова виселенча акція і наші протидії. Близькучі переможні бої відділів УПА на весні 1946 р. і другий рейд в Чехословаччину. Друга насильна виселенча акція (1. V. — 15. VI. 1946 р.) Пропагандивна акція на польському, словацькому і чеському відтинках. Остання виселенча ація і наша героїчна боротьба.

58. У. Кужіль: Чи большевики ведуть до комунізму. Друк. Ф. 145×160. ТХЗ 232. 1950.

59. Хто такі бандерівці та за що вони борються. Видання Організації Українських Націоналістів. Київ-Львів, 1950. Друк. Ф. 140×195. 34 ст. Друкарня ОУН ім. Якова Бусла-Київського. 5 дереворитів у тексті.

Передрук: „Український Самостій-

нік” ч. 47/50 (знимка обгортки) чч. 48/50, 49/50, 50/50.

(60. Шлях до волі. Збірник статей. Видання Осередку Пропаганди й Інформації ОУН. 1950 р.)

Мабуть вийшло 4 збірники, останній в 1950 році.

ЛЕТЮЧКИ

1. Командри й Бійці УПА — наказ Головного командира УПА ген. Тараса Чупринки з дня 1. I. 1945. Друк і цикл.

2. Бійці і командри Української Повстанської Армії! Наказ Головного Командира УПА ген. Тараса Чупринки з приводу закінчення війни в Європі. Травень 1945 р. Друк і кілька циклів.

3. Бійці і командри УПА — наказ Головного командира УПА ген. Тараса Чупринки (з приводу закінчення великої большевицької офензиви з метою знищенння УПА). Липень 1946. Циклостиль.

4. Універсал Української Головної Визвольної Ради — червень 1944. Три ріж-

ного формату друковані видання, також 1945 р. Одно велике афішового розміру друковане видання. Кілька видань циклостилевих, також 1945 і 1946 рр.

5. Платформа Української Головної Визвольної Ради — червень 1944. Кілька друкованих і кілька циклостилевих видань в мовах українській, російській і чеській.

6. Брати червоноармійці! Видання УПА з 1944 р. Багато накладів друком і циклостилем також 1945 і 1946 р.

7. Красноармейцы — тыловики! Видання УПА з 1944 р. в рос. мові. Багато разів перевидане в 1945 р.

8. Бійці і командири червоної армії, пеможці гітлерівської Німеччини! Видання УПА з 1945 р. Багато накладів в українській і російській мові.

9. Червоноармійці і командири! Видання УПА в багатьох накладах в українській і російській мовах.

10. Дорогий брате! (до раненого бійця) Видання УПА з 1944 р. Перевидане друком в 1945 році.

11. До всіх корнійчуків, гречух, тичин, бажанів, сексотів, доносчиків, лакеїв та інших ще живих агентів сталінського кривавого імперіалізму. Видання УПА з 1945 року, багато накладів друком і циклостилем.

12. До мобілізованих вояків червоної армії! Видання УПА з 1945 р. Багато накладів друком і циклостилем.

13. Відозва до населення західних областей України, селян і робітників східних і осередніх областей України. Видання ОУН з 1945 року. Щонайменше п'ять видань циклостилевих, крім друкованого видання.

14. За що бореться Українська Повстанча Армія? Видання УПА з 1945 р. Також у російській мові: **За чо ведет борьбу Украинская Повстанческая Армия?** (1946). Багато накладів друком і циклостилем.

15. Решения Третьего Великого Сбора Организации Украинских Националистов. Видання ОУН з 1945 р. Багато накладів друком і циклостилем.

16. Українці — греко-католики! Звернення УГВР з 1946 року. Циклостиль.

17. До земляків наших, що караються на далеких большевицьких засланнях, на категорічних роботах, до вивожуваних та насильно виселюваних! Видання ОУН з 1946 року. Перші видання циклостилем, пізніші друком. Багато накладів.

18. Брракти переселенці! Сини Холмщини, Грубешівщини, Засіяння і Лемківщини! Видання ОУН з 1946 р. Циклостиль.

19. Що таке „найдемократичніші“ сталінські вибори та кому вони здалися. Видання ОУН з 1945 року. Циклостиль.

20. Українці! Українці, чоловіки, жінки, молоді й старі! Численні відозви і заклики УГВР, УПА й ОУН до бойкоту виборів. Друковані на червононому папері. Дру-

ковані гутенбергівкою, на одній стороні заклик до бойкоту, на другій стороні виклад ідей УПА. Виконані на циклостилі, або на шапіографі.

21. Друзі-повстанці, борці революціонери! Стрільці! Бойові друзі! Наказ Краєвого Проводу ОУН Закерзоння на Великдень 1945.

22. В день 23. травня 1945 р. усім, які зі зброєю в руках ідути шляхом Героїв! Наказ Краєвого Проводу ОУН Закерзоння на день 23. 5. 1945 р.

23. Свято Української Державності! Відозва Краєвого Проводу ОУА Закерзоння на день 30. 6. 1945 р.

24. Наказ на день 31. серпня! Наказ Краєвого Проводу ОУН Закерзоння на день 31. 8. 1945 р.

25. На день 1. листопада! Наказ Краєвого Проводу ОУН Закерзоння на день 1. XI. 1945 р.

26. Друзі вояки і командири УПА Захід! Відозва Краєвого Проводу ОУА Закерзоння на день 30. 6. 1945 р.

27. Революціонери! Повстанці! Відозва Окр. Проводу ОУН „Батурин“ на Різдво 1946 року.

28. Український народе! Відозва Краєвого Проводу ОУН Закерзоння на Різдво 1946 року.

29. В день 22. січня! Наказ Краєвого Проводу ОУН Закерзоння на день 22. 1. 1946 р.

30. Український народе! Відозва Краєвого Проводу ОУН Закерзоння на Великдень 1946 року.

31. Наказ К-ра ВО, Відозва КП ОУН і Реферат на день 30. 6. 1946 р.

32. Відозва КП ОУН Закерзоння на день 30. 6. 1946 р.

33. Наказ, реферат і святочні матеріали на день 23. 5. 1946 р.

34. Відозва КП ОУН Закерзоння на день 31. 8. 1946 р.

35. Український народе! Відозва КП ОУН Закерзоння проти виселення. Щонайменше сім різних видань з 1945 і 1946 років.

36. До цілого культурного світу! Відозва в справі насильного виселювання і тероризування Українців за лінією Керзонна. Видані українською мовою — 7, польською мовою 5, чеською мовою 1,

слов'ацькою мовою 2, французькою мовою 2, англійською мовою 1.

37. Поляки! — чотири ріжні відозви видані українською мовою і щонайменше два видання польською мовою.

38. Polacy! Polacy zolnierze! Polacy
przesiedlency! Do wojska polskiego! Do
ludnosci polskiej! Do ogolnej wiadomo-
sci!

Назви ріжних видань УПА і ОУН до Поляків, що з'явилися впродовж 1945-1946 рр. в багатьох накладах.

39. Чехи! Словаки! Брати і друзі українського народу! Відозва в укр. мові.

40. Чехи! Словаки! Вояки! Відозва УПА
в чеській і словацькій мовах.

Примітка: Всі видання, що з'явилися на Закерзонні в рр. 1945 і 1946 були перебиті на циклостілі або шапірографі. Багато з них передруковано закордоном, у таких виданнях:

1. На захід від т. зв. лінії Керзона.
Видання ЗЧ ОУН. 1946 р.

2. Україна бореться. З документів

3. За свободу народів. Прага-Віденської краєвої боротьби. Вид: ЗЧ ОУН, 1946 р. Видання УП. в АБН.

41. Оповідання про те, як большевики революцію зіли, як Сталін перевішав українських комуністів та про найвищих секретарів компартії на Україні. Підпис: Богдан Рубайгада. Друкарня „Чорноморець“. Одеса 1944. 4 ст. Друк. Перевидана в 1946 р.

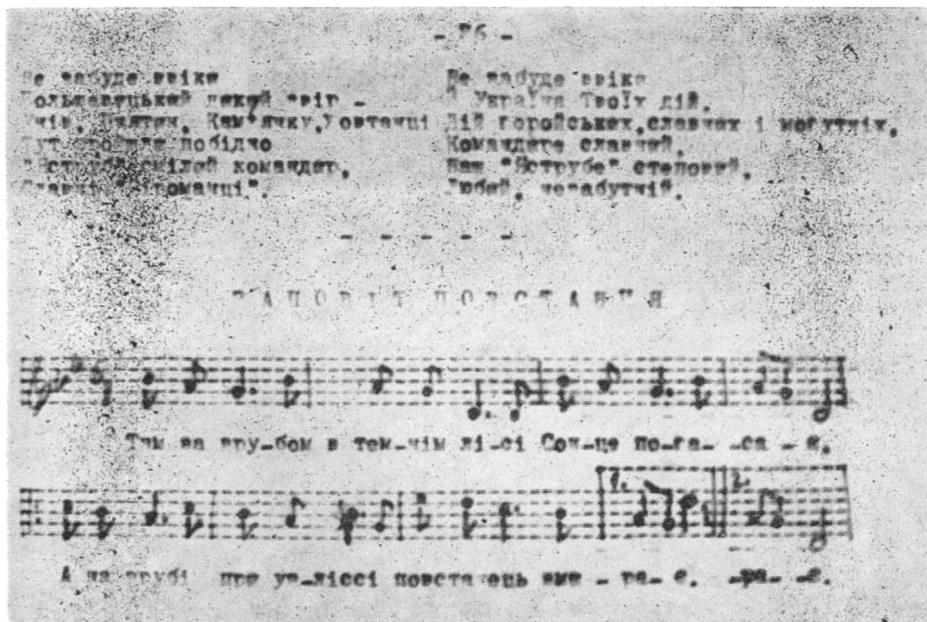
42. Лист колгоспників України до ката народів Йоскі Сталіна. Підпис: Лист власноручно підписано 2,998,876 колгоспників. Місяць вересень, рік 1944. Друк. Перевидано в 1946 році.

43. Об укреплении советской власти на Украине. Постановление Совнаркома СССР и ЦК ВКП(б). Москва, Кремль. 20 августа 1944 года. Сатирическая листовка УПА. Перевидана в 1946 році.

44. Лист до всіх студентів-Українців.
Підпис: Група бувших київських студентів і стрільців УПАрмії. Друк 2 ст. Рік ?

45. Українська молоде міст і сіл! Під-
пис: Українські Повстанці. Циклостиль.
2 сторінки.

46. До української молоді — східної України! Циклостиль. 4 стор., червень 1946 р.

Сторінка з повстанського співника „Повстанський шлях”

- 47. Молоді друзі!** Підпис: Українські Повстанці. Цикл. 2 стор. Червень 1946 р.
- 48. Смерть сталінським загарбникам!** Підпис: Українські Повстанці. Цикл. 1 ст. Рік ?
- 49. До українського народу під моск. больш. окупацією!** Підпис УГВР. Цикл. 5 стор. Листопад 1946 р.
- 50. Повідомлення про смерть славної пам'яті полк. друга Романа Клячківського** (Клима Савура) в дні 12. лютого 1945 р. на Оржівських хуторах, Клеванського району, Рівенської області. Друк. 3 стор. Рік ?
- 51. Слово до учителів, братів зі східних областей України!** Підпис: Українська Повстанча Армія. 30. серпня 1946. Цикл. 8 стор. Також машинописні видаєння.
- 52. Українці, брати зі східних областей.** Відозва Українців західних областей до голодуючих братів зі східних областей. Серпень 1946. Також варіант з 1947 р.
- 53. Всі на допомогу голодуючим братам-Українцям зі східних областей!** Відозва УПА до населення Західної України. Багато накладів, також гутенбергівкою в 1947 році.
- 54. Обеднують в колгоспи.** Підпис: Українські Повстанці. В тексті: відбитка деревориту Ніла Хасевича. Друк. Друкарня ім. Київського. 1947 р.
- 55. На пятуму році повстанської боротьби українського народу проти окупантів.** Цикл. 6 стор. 1947 рік.
- 56. Селяни західних областей України!** Підпис: Українські Повстанці. Друк. 2 ст. Червень 1947 р. Перевидана друком в 1948 році.
- 57. Чи буде голод?** Підпис: Українські Повстанці. Гутенбергівка. Одна сторінка чорною фарбою, друга червоною.
- 58. Українські юнаки і дівчата!** Підпис: Українські повстанці. Проти клюбів, кіно, вистав, забав з музикою і танцями, п'ятиріки й деморалізації. Друк. 2 стор. З друкарні ОУН ім. І. Климова-Легенди. Рік ?
- 59. Організаторам, членам ініціативних груп і правлінь колгоспів!** Підпис: Українські Повстанці. Проти колективізації. Друк. 2 стор. Червень, 1947. Варіант: Циклостиль. Червень 1947. р
- 60. Українські юнаки і дівчата!** Підпис:
- Українські Повстанці. Проти набору укр. молоді до шкіл ФЗУ. Вересень, 1947 р. Друк. 2 стор. Вересень 1947 р.
- 61. Батьки і матері!** Підпис: ОУН. Проти піонерів — організації зради. Друк. 1 стор. Рік ?
- 62. Весняна сівба в колгоспі.** Підпис: Українці Повстанці. В тексті дереворит Ніла Хасевича. Друк. 1. стор. 1947 р.
- 63. Як сталінські бандити господарять в Україні?** Відозва до жінок. В тексті відбитка деревориту Н. Хасевича. Друк. 1 стор. 1947 р. З друкарні ім. Клима Савура.
- 64. Українці — інваліди, бувші учасники т. зв. „вітчизняної війни“.** Підпис: Українські Повстанці. Друк. 1. стор. 1947 рік. З друкарні ім. Клима Савура.
- 65. Заклини до населення України в справі збирання обвинувальних матеріалів на большевицьких злочинців.** Підпис: Українські Повстанці. Друк. 2 стор. Рік ? Також варіант на сіро-бронятому папері на 1 стор.
- 66. До насильно вивозжуваних на Сибір і на большевицькі каторжні роботи.** Підпис: Українські Повстанці. Друк. 2 стор. Рік ?
- 67. Школярі!** Підпис: Українські повстанці. Друк. 2 стор. Рік ? Варіант: Друк 1. стор.
- 68. До сексотів, донощиків, міліцянтів, істребителів та інших зрадників українського народу.** Підпис: Українські Повстанці. Циклостиль. 1 стор. Грудень 1947 р.
- 69. Українці! Наші Батьки, Брати і Сестри!** Підпис: Українська Повстанча Армія. Циклостиль. 1 стор. Грудень 1947 р.
- 70. Заблуканий брате!** Підпис: Українські революціонери. Відозва до комсомольців. Друк. 1 стор. Рік ?
- 71. Народе України!** Підпис: ОУН під проводом Степана Бандери. Друк. Травень, 1948 р.
- 72. До українського народу під московсько-большевицькою окупацією!** Відозва УГВР. Друк. 8 стор. 1948 р.
- 73. Христос Раїдається!** Підпис: Українські Повстанці. Друк. 2 стор. Січень 1949 р.
- 74. До ... (Виродку українського народу).** Відозва до зрадників. Друк 1 стор. 1949 р.

75. До Росіян! Підпис: Українська Повстанча Армія. Організація Українських Націоналістів під керівництвом Степана Бандери. Друк. 2 ст. Травень 1948 р. Також варіанти. Передрук в Бюлетені Осередку Інформації і Пропаганди ОУН, випуск № 1. Травень 1948 р.

76. Українці! Підпис: Українські Повстанці. Проти колонізаторської політики московських окупантів. Друк. 1 стор. бібулки. 1950 рік.

77. Українські селяни! Підпис: Українські Повстанці. Друк. 1. стор. нетітом на бібулці. 1950 рік. ТХЗ 233.

78. Українці! Підпис: Українські Повстанці. Відозва проти добровільного переселення в східні області. Друк. 1 стор. бібулки. Березень, 1950 р.

79. Ребітники! Підпис: Українські революційні цісери. В тексті відбитка з деревориту. Друк. 1 стор. З друкарії ОУН ім. І. Климова-Легенди.

80. Повідомлення в справі становища революційного підпілля до працівників радянської адміністрації та всіх інших установ у Західній Україні. Підпис: Українське Визвольне Підпілля на українських землях. Друк. 2 ст. В Україні, в квітні 1950 р.

81. Колгоспники Східної і Західної України, Раби-кріпаки большевицьких вельмож. Підпис: Організація Українських Націоналістів на Українських Землях. Друк. 2 стор. Квітень. 1950 р. Видруковано в друкарні ОУН „За Волю України“.

ІНШІ ВИДАННЯ

I. ВІДБИТКИ ДЕРЕВОРІТІВ НІЛА ХАСЕВИЧА І ЙОГО УЧНІВ

Серія: Кличі ОУН

1. За Українську Самостійну Соборну Державу. Виконано 5. 8. 1949.

2. Воля народам, воля людині. Виконано 31. 12. 1949.

3. Традиції УПА. Виконано 15. 5. 1949

Портретна серія

4. Дмитро Клячківський (Клим Савур). Виконано 6. 12. 1949.

Серія: Волинь в боротьбі

5. Обкладинка до альбому „Волинь в боротьбі“. Виконано 22. 6. 1949.

6. На Волині жито ворогами збито. Виконано в 1948 році.

7. Ліс наш батько, нічка наша мати.

Шарж „Риє Сталін кулю земську“

Виконав „Артем“ під наглядом Н. Х. Виконано в 1949 році.

8. **Ми стали волі на сторожі.** 1948 рік.
9. **Новобранці в УПА.** Виконано 30. 1. 1949 р.
10. **Повстанці в ярах Волині.** Виконано 5. 2. 1949.
11. **В поліських нетрях.** Виконано 5. 2. 1949.
12. **Повстанці на Поліссі.** Виконано 12. 3. 1949.
13. **Повстанці на хуторі в гостині.** Виконано 9. 5. 1949.

Колгоспна серія

14. **Передова колгоспна техніка.** Виконав „Артем“ під наглядом Н. Х. Виконано в грудні 1949 р.

15. **Людей у ярма запрягли.** Виконано 18. 9. 1949.

16. ...а їсти нічого. Виконав „Мирон“ під наглядом Н. Х. Виконано 3. 2. 1949.

Серія: Шаржі

17. **Якщо завтра війна...** Виконав „Мирон“ під наглядом Н. Х. Виконано 4. 6. 1949.

ТАК Є:
РІЄ СТАЛІН КУЛЮ ЗЕМСЬКУ
СВОІМ ДОВГИМ РИЛОМ
ДЕМОКРАТИЮ ВПІХДÈ
СВІТОВІ НА СИЛУ.

ТАК БУДЕ:
І ДОРИССЬ ВІН ДО ТОГО,
ЩО ЙОГО І КРЕМАІСЬКУ КЛІКУ
НЕЗАБАРОМ ЕСІ НАРОДИ
ПОЗІТАЮТЬ З ЛИЦЯ СВІТУ.

18. **Кару смерті скасовано в ССР.** Виконав „Свірід“ під наглядом Н. Х. Виконано 26. 12. 1949.

19. **Бльок комуністів і беспартійних.** Виконано 28. 2. 1950.

20. **Постановили присвоїти їй звання: „Геройня соціалістичної праці“.** Виконано 31. 12. 1947.

21. **Тюрма народів на земному гльобі.** Виконано ?

ІІ. КЛИЧІ, ГАСЛА, ЛОЗУНГИ, ПОРТРЕТИ, КАРИКАТУРИ, ШАРЖИ

Навіть скромний перелік цієї групи виходив би значно поза рамці цієї статті. Для зразку вміщаємо відбитку шаржу:

22. **Риє Сталін кулю земську.**

ІІІ. ДОКУМЕНТИ БОРОТЬБИ

а) Книги поляглих бійців УПА і членів ОУН. Видані за областями. Книга поляглих Тернопільської області охоплює час від початку війни на Сході до 31. 12. 1949 року. Формат: кварто. Поділ за районами. Подані правдиві прізвища (якщо це можливо), характеристики, дата й об-

ставши смертю. Піри кінні книги: статистичні зіставлення й поіменний список полеглих. Машинопис.

б) Книги бойових дій УПА. Хронікі курінів, відділів і під-відділів УПА. Книга бойових дій відділу „Летунів“ охоплює час від створення відділу до кінця

1949 року. (Відділ УПА „Летунів“ діє на терені жидачівського й журавенського районів).

в) Книги актів ворожого терору.

Всі ці видання писані на машинці до писання з копіями. Одна копія призначена закордон.

Дереворит Ніла Хасевича

50

ВИДАВНИЦТВО „АМЕРИКА“
ФИЛАДЕЛФІЯ — 1952

Printed by "AMERICA", 817 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa.